

M. Vermeulen: *Collected Songs* (Donemus) - € 49,00

Vermeulen schreef slechts twaalf liederen voor zangstem en piano. Door hun lengte, de vele noten en de mooie, ruime druk beslaan ze 121 muziekpagina's. De bundel is voorbeeldig bezorgd door zijn dochter Odilia Vermeulen en Ton Braas met een biografie, inleidingen per lied en kritisch commentaar. De eerste vier liederen dateren uit 1917 en zijn duidelijk gerelateerd aan de Eerste Wereldoorlog. Marsmotieven, klokgelui en trompetgeschal zijn hoorbaar net zoals de tranen, het protest en de angst voelbaar zijn. Op fantastische wijze laat Vermeulen de door de Duitsers in België verwoeste klokkentorens horen in het eerste lied. Opvallend is de directheid in het lied *The Soldier*, het enige Engelstalige naast de drie Franstalige oorlogslieder. In het muziekidoom is de late Debussy hoorbaar, maar ook het expressionisme. Het is muziek vol passie en energie, waaruit zijn persoonlijke betrokkenheid spreekt bij het wereldgebeuren. Opvallend genoeg zijn de volgende vier liederen geschreven tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dit zijn drie Ave Maria's onder de titel: *Trois salutations à Notre-Dame* en *Le balcon* op tekst van Baudelaire. Vermeulen verrijkt zijn expressionistische stijl met een sterk polyfone schrijfwijze en een zeer vrije tonaliteit. De krachtige melodiële lijn van het eerste Ave Maria doet denken aan zijn leermeester Diepenbrock. Het derde heeft een prachtige beweging met lage klokken in de begeleiding. De laatste vier liederen, een los lied en een kleine cyclus, schreef hij rond 1960 ten tijde van de Koude Oorlog. Hij verzette zich openlijk tegen de atoombom en de wapenwedloop. De teksten gaan over eeuwigheid, onsterfelijkheid en het bovenaardse. De cyclus *Trois chants d'amour* is gecomponeerd op Franse gedichten, twee vertaald uit het Chinees en de laatste van Baudelaire. De zangstem waaiert minder uit, de begeleiding is transparanter en dissonanter. Achter de meditatieve teksten broeit in de muziek Vermeulens liefde voor het leven. Hij schrijft geen gemakkelijke muziek en vraagt een grote inzet van de uitvoerenden. De zanger(es) moet het hart op de tong hebben en de pianist moet de vleugel bespelen, alsof hij een Ferrari bestuurt. De krachtige vitaliteit en de gepassioneerde zijn overdonderend. De Ave Maria's zijn voor sopraan (d'-a"), het eerste lied *On ne passe pas* is voor tenor (gis'-ais"), de overige liederen zijn voor mezzosopraan/bariton (a-g").

Dinant Krouwel,

gepubliceerd in *De Liedvriend* 2008 nr.2, het blad van de Vereniging Vrienden van het Lied.